

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINI IJODIY-METODIK KOMPETENTLILIGINI RIVOJLANTIRISH UCHUN KERAK BO'LADIGAN IJODIY-KREATIVLIK

Uralova Muxabbat Sanjar qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim kafedrası o'qituvchisi

e-mail: uralovamuxabbat96@gmail.com

ORCID: 0009-0005-4454-3044

Telefon raqami. +99891-906-14-77

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15167122>

Annotatsiya. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ijodiy-metodik kompetentliligini rivojlantirish uchun kerak bo'ladigan ijodiy-kreativlik mavzusi muhim va keng qamrovli. Ushbu mavzu doirasida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy va metodik ko'nikmalarini rivojlantirish uchun bir nechta asosiy yo'nalishlar va uslublar mavjud. Quydagi maqola shu jihatlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: ijodkorlik, pedagogika, kompetentlik, kreativlik, metodika.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy-metodik kompetentliligini rivojlantirishda ijodiy-kreativlik juda muhim rol o'ynaydi. Ijodiy-kreativlik, o'qituvchilarga ta'lim jarayonida yangi yondoshuvlar, metodikalar va vositalar ishlab chiqish imkonini beradi, shu bilan birga ular o'quvchilarga samarali ta'lim berishda innovatsion usullarni qo'llashni o'rgatadi. Quydagi yo'nalishlar bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy-kreativlikni rivojlantirish uchun samarali bo'lishi mumkin:

1. Ijodiy fikrlashni rag'batlantirish: O'qituvchilarga turli vaziyatlarda yangi va original yechimlar topish uchun kreativ fikrlashni rivojlantirish zarur. Bu, masalan, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan dars rejalarini yaratishda yordam beradi.

2. Problemali o'rganish: Ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun o'qituvchilarni real hayotdagi yoki o'quv jarayonidagi muammolarni hal qilishga undash zarur. Bu o'qituvchilarni yangicha fikrlar, usullar va yondoshuvlar ishlab chiqishga yordam beradi.

3. Interaktiv va innovatsion metodlarni o'rganish: Bo'lajak o'qituvchilarni turli pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlar bilan tanishtirish zarur. Masalan, o'quvchilarning faolligini oshirish uchun o'yin, rolli o'yinlar yoki simulyatsiyalarni o'rgatish.

4. Muloqot va hamkorlikni rivojlantirish: O'qituvchilarni bir-birlari bilan tajriba almashishga, birgalikda kreativ g'oyalar ishlab chiqishga undash muhim. Ular birgalikda yangi metodikalarni ishlab chiqib, sinfda samarali qo'llashni o'rganishlari kerak.

5. Yaratilish va tajriba asosida o'rganish: O'qituvchilarni amaliy ishlar, loyihalar va ijodiy faoliyatlarga jalb qilish orqali ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish mumkin. O'quvchilarni o'zlarining kreativ g'oyalarini amalga oshirishga undash o'qituvchilarning ham ijodiy fikrlashini kuchaytiradi.

6. O'z-o'zini rivojlantirish: O'qituvchilarni o'z ustida ishlashga, yangi pedagogik metodlarni o'rganishga va o'z bilimlarini doimiy ravishda yangilashga undash zarur. Bu o'zining pedagogik kompetentligini oshirishi va kreativ fikrlashni kuchaytirishi mumkin.

Ijodiy-kreativlikni rivojlantirish uchun bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari doimiy ravishda yangi bilimlarni o'zlashtirishi, turli metodlarni o'rganishi va o'z ijodiy yondoshuvlarini ishlab chiqishi lozim. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarga sifatli ta'lim berishga

imkon yaratadi.

Kreativlik o'qituvchilarni nafaqat yangi pedagogik metodlar ishlab chiqishda, balki ta'lim jarayonida o'quvchilarning ehtiyojlarini to'liq qondirishda ham muvaffaqiyatli qiladi.

O'qituvchining metodik yondoshuvlarini diversifikatsiya qilish kreativlik bo'lajak o'qituvchilarga turli metodlarni ishlab chiqishga va qo'llashga yordam beradi. An'anaviy darslardan farqli o'laroq, kreativ pedagoglar o'quvchilarni faollashtiradigan, ularning qiziqishini oshiradigan va bilimlarni osonroq o'zlashtirishga yordam beradigan interaktiv yondoshuvlar va usullarni ishlab chiqadilar. Bu metodlar o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish imkonini yaratadi.

Innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llash kreativlikning o'qituvchining ta'lim jarayonidagi innovatsion texnologiyalarni qo'llashga ta'siri katta. Masalan, yangi pedagogik vositalar, raqamli resurslar, o'yinlar va multimedia texnologiyalarini darsda foydalanish o'qituvchining ijodiy yondoshuvini ko'rsatadi. Bu o'quvchilarning yanada faol va qiziqarli darslarda ishtirok etishlarini ta'minlaydi.

Yangi o'quv vaziyatlarini yaratish kreativlik orqali o'qituvchilar o'quvchilarning yangi tajriba orttirishlari uchun maxsus vaziyatlar yaratishlari mumkin. Masalan, o'quvchilarni o'z ijodiy fikrlarini rivojlantirishga, muammoni hal qilishga, loyihalar asosida ishlashga undash orqali kreativlikni sinfda amalga oshirish mumkin. Bu yondoshuv o'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi.

O'quvchilarga motivatsiya berish kreativ o'qituvchilar o'quvchilarga ilhom va motivatsiya berib, ularni o'z imkoniyatlariga ishonch hosil qilishlariga yordam beradi. Ijodiy fikrlar va yangicha yondoshuvlar orqali o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishi va intilishi ortadi. Kreativlik, o'quvchilarning darsda faol ishtirok etishlariga va bilimlarni qiziqarli tarzda o'zlashtirishlariga yordam beradi.

O'z-o'zini rivojlantirish kreativlik o'qituvchining o'zini doimiy ravishda rivojlantirishiga, yangi pedagogik texnikalar va metodlarni o'rganishiga turtki bo'ladi. Bu o'z navbatida o'qituvchining metodik kompetentligini oshiradi, unga yanada samarali va ijodiy darslar tashkil qilish imkonini beradi. Kreativ yondoshuvni o'zlashtirgan o'qituvchi o'z sinfini faollashtirishga qodir bo'ladi.

Yuqori darajadagi o'quvchi kompetensiyalarini rivojlantirish kreativ o'qituvchilar o'quvchilarning kritikallik fikrlash, muammolarni hal qilish, ijodiy va analitik yondoshuvlarni rivojlantiradi. O'qituvchining kreativligi orqali o'quvchilar faqat akademik bilimlarni emas, balki hayotiy qobiliyatlarni ham o'zlashtiradilar.

O'quvchi va o'qituvchi o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish kreativlik nafaqat o'qituvchining ijodiy fikrlashiga yordam beradi, balki o'quvchilar bilan o'zaro hamkorlikda ishlashni ham rag'batlantiradi. O'qituvchi va o'quvchi o'rtasida ishonchli va ochiq muloqot o'rnatish, o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifodalash imkonini beradi. Bu o'qituvchining kreativligi va pedagogik mahoratini oshiradi.

Kreativlikni o'rganish va o'zlashtirish orqali o'qituvchilarning ishonchi oshadi ijodiy yondoshuvlarni o'zlashtirgan o'qituvchilar o'z ishlariga bo'lgan ishonchni oshiradilar. Ular yangi metodlarni qo'llashda o'zini erkin his qiladi, bu esa o'quvchilarga ham ta'sir qiladi va o'quvchilarning o'qishga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartiradi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak kreativlik bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy-metodik kompetentligini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Bu o'qituvchilarga

o'quvchilarni eng zamonaviy pedagogik usullar bilan ta'minlash, ularning individual ehtiyojlariga mos yondoshuvlarni ishlab chiqish va darslarni qiziqarli va samarali o'tkazish imkonini beradi. Kreativ pedagogik yondoshuvlar o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirishiga, mustaqil fikrlashiga va yaratish qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi.

References

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-son "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar Strategiyasi to'g'risida" farmoni // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. - T., 2017. 6-son.
2. Norbo'tayev X.B. Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'lim. Darslik. - Toshkent: "Innovatsiya-Ziyo", 2023, 174 b.
3. Абдуллаева Б.С.Фанлараро алоқадорликнинг методологик-дидактик асослари. Дисс.пед. фан.док. -Тошкент, 2006. -263 б.
4. Анисимова Т.С., Назарова Н.В. Условия, механизмы и ресурсы креативной активности будущего педагога // Научно-методический электронный журнал Концепт. - 2015. - №. S7. - С. 56-60.